

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Dominica Septuagesima.

111

& mendicitatem illi redigantur. Qui enim stertit ætate, filius confusionis est, Prov. 10. v. 5. & vestietur pannis dormitatio, Proverb. 23. v. 21. Prov. 6. v. 9.

Hinc tot mendici hodiè occurrunt, qui variis prætextibus hoc vitæ institutum palliant: sed si penitus rem inspicias, desidia in culpa est, quia laborem fugiunt, & otio se ab incunabulis manciparunt. Hi quia inordinatè ambulant, & curiosè agunt, in Ecclesia minus ferendi essent, 2. Theff. 3. v. 11. Memento dicti Siracidis: Fili, noli mendicare; melius enim est mori, quàm mendicare &c. c. 40. v. 29. seqq.

III. *Operariorum malorum ideam.* Sicut enim in Evangelio audimus, eos operatores, qui circa primam horam conducti erant, cum Patrefamilias exostulare, dicentes: Hi novissimi unâ hora fecerunt, & pares illos nobis fecisti, qui portavimus pondus diei & æstus: Sic adhuc hodie ejusmodi mercenarii, servi & ancillæ inveniuntur, qui non contenti sunt mercede promissa, sed si opus extraordinarium fortè obeundum ipsis committitur, peculiarem mercedem prætendunt, hinc non rarò cum heris suis exostulant, eos passim traducunt, aliosque à ministerio eorum prohibent. Hujus farinae mercenarii sæpè Dominos ad justam iram & indignationem irritant, sicut Hagar Saræ repugnantis, Gen. 16. v. 4. Et Zibæ Dominum Mephiboseth traducentis, exempla probant, 2. Sam. 16. v. 4.

Quod si Patres - & Matres familias petu-

lantia eorum sese opponunt, eosque ratione repugnantia objurgant, mercede postulatâ, iisdem valedicere & abitum parare non verentur. Quæ res non immerito pios heros, herasque mordet, iisque non rarò lacrymas exprimit, nec tamen eorum operâ carere possunt. Illa enim jam ætas agitur, quâ superbit puer contra senem, & homo inhonorabilis contra virum gravem, Esa 3. v. 5.

Verùm aliquando aliud judicium sequetur, ubi Dominus servum ejusmodi nequam dividet, partemque ejus cum infidelibus ponet, Luc. 12. v. 46. ubi unusquisque, quodcunque fecerit boni sive mali, hoc recipiet, sive servus, sive liber, Eph. 6. v. 8.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit

1. *Ex repetitâ vocatione.* Paterfamilias enim exit primo manè & vocat operarios de hora ad horam, quod & totum diem continuat, ne quis causam habeat justè conquerendi: miserationes enim ejus diluculo novæ, Thren. 3. v. 23. nec deletatur perditionibus nostris, Tob. 3. v. 22. sed idèd exiit, ut nos introiremus, æternæque salutis participes evaderemus, quam Christus sanguine & morte suâ acquisivit nobis. Idèd idipsum piè agnoscamus, videntes, ne in vacuum gratiam DEI receperimus, 2. Corinth. 6. vers. 1.

Multi occurrunt, qui facilè sequuntur si latentur à peccatoribus, dicentibus: Veni nobis-

vobiscum, insidiemur sanguini, mar supi-
um unum sit omnium nostrum, Prov. 1.
v. 11. 14. aut quando ipsis Diabolus ostendit
omnia Regna mundi, & gloriam eorum,
Matth. 4. v. 8. aut à propriâ carne
pellicuntur ad peccata, quæ semper concupiscit
adversus Spiritum, Galat. 5. v. 17.
At Deo vocanti nemo auscultaturus, nemo
obtemperaturus est, sed quilibet quasi
in diem stertit, sive graditur in viâ non
bonâ, post cogitationes suas, Esa. 65 v. 2.
Tales homines omni salutarî solatio destituuntur,
spernant enim consilium Dei contra seip-
sos, Luc. 7. v. 30. qui de tenebris eos vocavit
in admirabile lumen suum, 1. Pet. 2. v. 9.
ipsi autem in luce ambulare renuunt,
communicantes operibus infructuosis
tenebrarum, Eph. 5. v. 11. id ipsum
verò simul consistere nequit, nulla enim
est conventio Christo ad Belial, 2. Cor. 6.
v. 15.

Genuini Christiani in vocatione hâc lætantur,
& ambulant in luce, ut filios lucis decet,
Luc. 16. v. 8. & certi sunt, quod in hoc
lumine aliquando visuri sint lucem æternam,
Psalm. 36. v. 10.

II. *Ex vinea plantatione.* Exiit enim Paterfamilias
ad conducendum operarios in vineam suam:
hæc vinea est Ecclesia, sicut Esa. 5. v. 1.
Psalm. 80. v. 9. & alibi passim vocatur.

Naturâ fuimus omnes vites sylvestres,
de vineâ Sodomorum, & de agro Gomorthæ:
uva nostra erat uva fellis, & vinum nostrum
fel Draconum, Deut. 32. vers. 32. quâ de re
Deus ipse conqueritur, inquit: Ego te
plantaveram vitibus generosis, & totam
optimo semine. Quomodo igitur con-
verla es mihi in palmites degeneres

vitis alienæ? Jerem. 2. v. 21. Verum per
Christum omnia meliorata sunt. Postquam
enim in baptismo, tanquam uvæ sylvestres,
ipsi insiti sumus, novâ nunc virtute potiti,
non amplius labruscas, sed uvas justitiæ
producimus, ut ille glorificetur, Esa. 61. v. 3.

Id quod ipse Deus promovet, quando
hanc vineam ita providentia sua fovet, ut
non modò muris ignis in circuitu ejus sit,
Zach. 2. v. 5. sed tempestivè rore & pluvîâ
irrigat, & vicissim Sole collustrat, & irradiat,
& ut semel dicam, facit, quod facere
debet, Esa. 5. v. 4. tanquam magnus ille
Paterfamilias cœli & terræ, qui nos curat,
custodit & conservat. *Er sorget für uns/
hüt und wacht / es steht alles in seiner
Macht.*

Ubi iterum perspicimus, ex propriis viribus
nihil nos efficere: gratia autem Dei sumus
quod sumus, 1. Cor. 15. v. 10. ideoque nihil
causæ est, ut superbiamus cum operibus
nostris bonis. *Va hominum vita,
quamvis laudabili, si remotâ misericordia
judicetur,* ait Augustinus. Quilibet potius
oret cum Davide: Ne intres Domine
in judicium, cum servo tuo, Psalm. 143.
v. 2.

III. *Ex laboris compensatione.* Cum enim
serò factum esset, dicit Dominus vineæ
Procuratori suo: Voca operarios, & redde
illis mercedem, incipiens à novissimis
usque ad primos. Id quoque ille fecit,
cuilibet dans denarium, sicut Paterfamilias
cum iis pactus fuerat.

Hæc gratiæ merces est, quia non ad
proportionem meritum distribuitur,
aliâ plus meriti fuissent primi, qui pondus
& æstum diei portaverant, quàm qui
uni-

unicam duntaxat horam in vineâ laboraverant. Iccircò parabola hæc non ultrâ scopum extendatur, sicut in Papatu fit, ubi per hunc denarium vita æterna intelligitur, & simpliciores persuadentur, quod quilibet suis bonis operibus eam promereri de condigno possit, quod tamen proisus absoaum; sequeretur enim, quod & murmurantes & invidentes eam accepturi sint, sicut & hîc murmurantibus denarius datur, qui tamen expressè excluduntur, Galat. 5. v. 21.

Optimum est, ut analogiæ fidei ratio habeatur, quæ hæc est, quod coràm judicio Dei, nemo de operibus & dignitate sua gloriari possit, si quidem omnia bona, quæ Deus homini præstat, & præstare promissit, merum gratiæ opus sunt, quod nõ promereri possimus; sed derivatur ex fonte misericordiæ Dei nostri, in quâ visitavit nos Oriens ex alto, Luc. 1. v. 28.

Exultate hinc ex animo, Dilecti! quod si vestrum meritum inane, Christi tamen sufficientissimum est, & propter eum cælestis Pater gratiæ hunc denarium largietur, si vespera ingruet, h. e. die ultimo, ubi Dominus unicuique reddet, juxta opera sua, Psal. 62. v. ult. Nam super peccatores pluet Dominus laqueos, ignem, & sulphur & Spiritus procellarum, Psal. 11. v. 6. Verùm vobis, credentibus in nomen ejus, alia merces proposita est, nempe vita æterna, quam Deus daturus est his, qui fidem suam nunquam mutant ab illo, Tob. 2. v. 13.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quam tribus tractabimus Regulis, quarum

1. *Vocanti obtempera.* Hic audimus, operarios extemplò abiisse, & Patrisfamilias labores ita exantlassè, ut optimè cum ipsis contentus fuerit.

Deus noster adhuc hodie providentissimus ille Paterfamilias est, qui operarios vineæ suæ adhibet: Et sicut labor non idem, sed diversus est: Vites enim putandæ, pastinandæ, ablaqueandæ, pedandæ, pampinandæ, impinguandæ, verbò, probè colendæ sunt, si messis opima sequi debeat: Sic omnes Hierarchiæ operam dent, ut vinea Domini cultura suâ fruatur.

In statu Ecclesiastico Verbi Ministris inspectio debetur, ut attendant sibi ipsi & universo gregi, in quo eos Spiritus sanctus posuit Episcopos, Act. 20. v. 28. simul quoque ædificent & plantent, Jer. 1. v. 10. arguendo, increpando, exhortando, oportunè importunè, 2. Tim. 4. v. 2. non dubitantes, quin Deus incrementum daturus sit. 1. Cor. 3. v. 7. ne labor suus inanis sit in Domino, 1. Cor. 15. v. 58.

In statu Politico munus quoque suum observent Christiani Magistratus, tanquam nutricii & nutrices Ecclesiæ, Esa. 49. v. 23. ut gladio, quem illis Deus accinxit, palmites pampinarios, qui fructus non ferunt, sed fructuariis succum subtrahunt, præcidant, quo mala puniantur, & bona remunerentur, non enim sine causa gladium portant, Rom. 13. v. 4.

In statu quoque œconomico Christiani parentes, habent quod agant: ut novas virgas substituunt, quò si veteres vites deficient, semper novæ propagentur, & ita vinea in esse suo conservetur.